

en dat is niet plezierig vergaderen die is er dus nog niet. Het is Fries wat ik nu zeg. Hij is er niet. Ik open de 82ste algemene vergadering buitengewone algemene vergadering een boeiende agenda we stellen het zeer op prijs dat u vandaag bent gekomen overigens is dat vanzelfsprekend en dat u kennis hebt genomen van het advies van de verkiezingsraad die gisteren goed en degelijk werk heeft afgeleverd zoals we dat altijd doen in de verkiezingsraad. Ik stel het ook zeer op prijs dat u hebt mee willen werken aan de aan de snelle procedure dus dat u ook vanochtend kennis hebt genomen van het advies, wij zullen dat vandaag met elkaar gaan behandelen. Ik kom tot de tot de u weet dat niet de heer Geenjaar de vergadering

voorzit maar dat ik dat moet doen omdat hij dat uit oogpunt van zuiverheid juist vind dat hij dat juist bij deze vergadering niet doet en ik hecht eraan om dat nog een keer te melden. Ik wou eigenlijk overgaan tot de tot de behandeling van de agenda en ik kom bij punt 2 de behandeling van de ingekomen stukken. Ik wou voorstellen dat ingekomen stukken dat u die betreft zo u dat wenst bij de agendapunten die volgen en dat we dat nu niet gaan behandelen. Heeft dat uw instemming, dat heeft uw instemming dan is dat punt afgehandeld. Dan ga ik naar punt 3 ja, zo is het goed vergaderen wat mij betreft mag het ook zo doorgaan het hoeft niet ik kom bij punt 3 er is gelegenheid voor zittende leden om in de algemene vergadering ieder afzonderlijk het woord te voeren voor zover zij zich heeft gemeld op een juist moment en dat is niet het geval dus ook dat punt loopt voorspoedig er is niemand die het woord wenst te voeren dus hebben we ook punt 3a in iedergeval afgehandeld. Dan is punt 3b aan de orde er is gelegenheid voor degene die na de tweedekamerverkiezingen van 21 mei 1986 voorzitter van de tweedekamerfractie zijn geweest om inlichtingen te verstrekken omtrent de kandidaatstelling. We hebben het gisteren ook zo gedaan ik zou dat nu ook weer willen herhalen dat de heer Voorhoeve is hier aanwezig daar ben ik hem zeer erkentelijk voor en die is bereid om desgevraagd inlichtingen te geven dus ik zou zeggen wie wenst een inlichting en als u een inlichting wenst dan wil ik ook graag weten waarover en over wie want dat mag, mevrouw wilt u naar de microfoon gaan uw naam en afdeling noemen dat geldt trouwens voor iedereen.

Meneer de voorzitter mijn naam is ten Does Grate en ik kom uit Groesbeek. Ik heb vanochtend gemerkt dat de heer Van Reij toch nog op de lijst staat en ik zou eigenlijk willen weten waarom dat zo is ik denk niet alleen vanwege dat interview dat hij heeft gegeven maar over de manier waarover die over een aantal dingen denkt in het artikel in het Handelsblad en eigenlijk eerst bij de JOVD heeft hij gezegd dat hoeren eigenlijk best in de kamer mogen en dat het goed zou zijn ten aanzien van Aids voorlichting ik ben het er absoluut niet mee eens en ik vind dat mensen die zo denken überhaupt niet in de kamer horen.

Mevrouw mag ik het zo de vraag bij dit agendapunt we hebben niet de lijsten aan de orde maar ik denk dat u aan de heer Voorhoeve wil vragen omtrent een vraag stelt omtrent het functioneren van de heer van Reij als lid van de tweedekamer.

Nou het functioneren niet eigenlijk het denken. gelach. Maar misschien (applaus) mag de heer Voorhoeve. Ik zou dat willen combineren want ook als je functioneert behoor je te denken in iedergeval in de liberalefractie is dat de gewoonte. Ik wil in het algemeen zeggen dat natuurlijk die discussie en die komt straks misschien ook nog wat mij betreft hoeft dat overigens niet maar het kan wel die is gisteren natuurlijk uitvoerig gevoerd in de verkiezingsraad en de verkiezingsraad heeft ook na stemming de lijst zo opgesteld zoals die voor u ligt,

ja maar ik mocht toch vragen stellen u begint over heel iets anders nee ik wil mij houden aan de procedure ik geef nu het woord aan de heer Voorhoeve om op zijn wijze uw vraag te beantwoorden.

De heer Voorhoeve. Dank u voorzitter. Het is mijn rol in de verkiezingsraad en op

deze algemene vergadering om daar waar dat door de aanwezige nuttig wordt geacht vragen te beantwoorden over het optreden van college van mij in de tweedekamer fractie de afgelopen daar waar u daar vragen over heb. Ik beperk mij daarmee zoveel mogelijk tot het functioneren als lid van de fractie waarover het door u gevraagde punt wil ik wel zeggen dat de heer van Reij en ik daar een gesprek over hebben gehad toen dat interview werd gepubliceerd in driemaster en dat ik in dat gesprek maar ook buiten dat gesprek mijn afkeuring over de inhoud heb laten blijken. Ik moet er welk bij zeggen dat ik de stellige indruk heb dat een aantal uitspraken van de heer van Reij nogal uit hun verband en wat opgeklopt in de publikatie terecht zijn gekomen de heer van Reij betreurt dat interview overigens in hoge mate hij heeft daar in zeer uitgebreid ook in de fractie zijn spijt over betuigd wat u aan de orde stelt is ook in de verkiezingsraad gisteren aan de orde geweest en bediscussieerd door verschillende leden van die verkiezingsraad. Wat mijn visie betreft op het functioneren van de heer van Reij kan ik u mededelen dat het een hard werkende collega is die zowel in de commissie Rijksuitgave als in de commissie financiën als enige andere commissies van de tweedekamer goed werk verricht ten behoeve van de liberale politiek.

Ik vind het antwoord eigenlijk niet voldoende, ik vind dat mensen die op deze manier denken überhaupt niet in de kamer thuis horen en ook niet in de VVD juist niet in de VVD en dit is eigenlijk de eerste gelegenheid dat ik eigenlijk mijn kritiek daarop kan spuien omdat de meeste vergaderingen openbaar zijn en ik vind niet dus dat dit soort kritiek nog naar buiten zou moeten maar ik vind dat iemand die zo denkt behalve dan nog te hard rijden en waar die allemaal nog dan nog meer aardige dingen die hij voor zichzelf heeft bedacht ik vind dat iemand die op deze manier denkt daar niet thuis hoort en niet in de VVD (applaus en boe geroep).

Meneer Voorhoeve. Mag ik er nog en ding op zeggen ik vind in het algemeen mevrouw dat volksvertegenwoordigers zich in hun persoonlijke leven ook zo moeten gedragen dat zij een voorbeeld voor andere kunnen zijn. Ik vind ook dat volksvertegenwoordigers zich nauwkeurig aan de wetten en regels van dit land moeten houden. De heer van Reij heeft over het gebeurde uitdrukkelijk zijn spijt betuigd ik geloof dat na alle discussie daarover ook gisteren in de verkiezingsraad er nu een streep onder deze kwestie moet worden gezet. (applaus). Goed.

De heer Vrijland heeft het woord.

Die stelt een vraag aan de heer Voorhoeve. Gaat uw gang de heer Vrijland. Dank u vriendelijk ik heb de lijst gezien en ik heb gezien dat de nieuwe kandidaten pas op zeer laag worden ingeschat ik vind dat betreurenswaardig, mag ik even u onderbreken want anders gaan we toch iets doen wat we misschien straks ook kunnen doen, ja ik hecht eraan om de goed volgorde in acht het is nu zo dat u inlichtingen kunt vragen over de kandidaten die gekandideerd zijn en straks is de lijst aan de orde. Ja dan wil ik graag inlichtingen hebben over het argument dat dus de nieuwe kandidaten zo laag geplaatst zijn en, nee, en de zittende zo hoog, nee, en dan zou ik toch graag de opmerking willen maken we hebben in de laatste vier jaar hebben we nogal wat trammelant gehad in de partij en in de tweede kamer er zijn enkele bijzondere bekende partijleden die dan in de pers dat laten weten en die dan hier niet aanwezig zijn ik noem maar bijvoorbeeld een meneer Geertsema een meneer

Keja die hebben zich bijzonder krachtig uitgesproken over ook over de kandidaten, mag ik nu kunt u nu uw vraag stellen sommige hebben erg veel moeite met hun procedure maar ik heb hem nou driemaal uitgelegd, dan zou ik graag willen het antwoord van de fractievoorzitter willen horen waarom hij denkt dat hij zelf zo goed is terwijl de heer Geertsema en de heer Keja zeggen dat dat niet zo is en punt twee wat hij denkt te doen dat er in de komende vier jaar niet meer zulke calamiteiten komt en hoe dat te realiseren is met deze niet ploeg.

Ik vind het niet nodig dat de heer Voorhoeve over deze op deze vragen inlichtingen geeft hij is (applaus). En mijn vermoeden is dat hij straks een antwoord zal geven op een aantal van uw vragen maar op een andere wijze dan u misschien denkt. Is er nog iemand anders die het woord wenst. Ja.

Meneer Delvos gaat uw gang. Over de procedure meneer de voorzitter. Ik heb het bij vroegere gelegenheden zo opgevat dat de fractievoorzitter ook inlichtingen verstrekte tijdens de vergaderingen, ja dat is nu ook zo, ja dat is nu ook zo als daar concreet om gevraagd wordt bij de behandeling van de lijst maar dit is een formeel punt dat in de reglementen is voorgeschreven en daar hechten wij aan en u ook denk ik want u hebt zo vastgesteld die reglementen. 3 b nog iemand het woord niemand dan hebben we dat punt afgehandeld. Kom ik bij punt 4 de vaststelling van het nader technische advies van de in te dienen kandidatenlijsten en het bijzonder van en in het bijzonder van een schema van combinaties van kieskringen overeenkomstig artikel 19, 3 van genoemd reglement. Dat is dus de indeling in de kieskring de combinaties van kieskringen

a,b,c,d, eh a,b,c,d,en e dat heeft uw instemming dan is dat besloten. Dan kom ik bij 5 van de agenda. Ja en dan gaan we de lijst vaststellen en ik wou daarvoor eerst en stembureau vragen Mevr. Sengers hebben wij bereid gevonden om als president op te treden als u daarmee instemt, de heer van der Burg, de heer van der Ende, de heer May en de heer Den Butter mevrouw den Butter excuus, dat heeft uw instemming ja zie ik en willen betrokkenen zo vriendelijk zijn om hier hun plaatsen in te nemen op het podium dat kan via de trap. (gelach). moeizaam.

Goed dan gaan we nu echt over tot behandeling van punt 5 eh dat zijn de behandeling van de besluiten van de verkiezingsraad van gisteren u hebt die besluiten hebt u gekregen ik hoop dat u ze voor u hebt en ik zou dus eerst de lijst willen gaan behandelen en daartoe moet ik de heer Voorhoeve verzoeken ik neem aan een kort moment de zaal te verlaten. (applaus). Ik neem aan dat u dat hij ons nu niet hoort dus ik stel nummer 1 aan de orde de heer Voorhoeve als lijsttrekker voor de VVD (applaus) u klapt al maar er wordt nog gediscussieerd.

Mijn naam is Kruis afdeling Giessenland kamercentrale Dordrecht. Ik heb uiteraard geen enkel probleem met de kandidatuur van de heer Voorhoeve op de eerste plaats laat daar geen twijfel over bestaan en ik ondersteun dus van harte het acclamatie applaus van deze zaal maar ik wil mij alvorens wij er verder gaan met de behandeling van deze lijst waarin wij toch over personen gaan spreken wil ik mij er toch bij u van vergewissen of wij hier alleen met leden van de partij bijeen zijn. Ja, dat kunt u bevestigend beantwoorden, ja dat is in iedergeval de bedoeling en ik heb niemand gezien die geen lid is. Dank u. (gelach). Dan ga ik ervan uit dat ik

vandaag vrijelijk kan spreken. Dat kan altijd binnen de VVD. (gelach en applaus).

Mag ik of wil iemand anders het woord over de nummer 1 de heer Voorhoeve niemand, niemand wenst stemming dan is de heer Voorhoeve benoemd tot lijsttrekker. (applaus). Ik wou nu de volgende procedure met u afspreken ik ga zo dadelijk de heer Voorhoeve halen er is nu een kort openbaar gedeelte de pers komt binnen en ik neem aan dat de heer Voorhoeve ons iets wil zeggen en daar kunt u mee instemmen (applaus) dan ga ik hem nu halen. (applaus).

Het is geen verrassing maar Joris Voorhoeve je bent gekozen tot onze lijsttrekker en daar zijn we trots op ik wil dat ook zeggen namens de voorzitter de heer Geenjaar die mij dat heeft gevraagd. We hebben een voortreffelijk programma de vorige week vast gesteld we gaan vandaag een uitstekende lijst vaststellen maar wat heel belangrijk is we hebben een hele sterke lijsttrekker gekregen en daar zijn we zeer trots op. (applaus).

En aan jou is nu het woord, het woord is aan de heer Voorhoeve.

Partijgenoten meneer de voorzitter ik ben u allemaal erg erkentelijk voor het vertrouwen waarmee u mij vandaag hebt aangewezen als lijsttrekker voor de tweedekamer verkiezingen. U geeft mij en mijn college daarmee een opdracht een opdracht om het liberalisme en het beleid van de VVD uit te dragen en waar te maken namens u namens onze leden namens al onze kiezers. De taak die u mij oplegt is zwaar en licht tegelijk. Licht omdat het liberalisme een optimistische boodschap is die overal met overtuiging is uit te dragen, licht omdat de VVD de vorige week een nieuw programma heeft vastgesteld dat geheel is toegesneden op de beleidsvragen van de jaren 90. Zwaar omdat de aanhang van de VVD de laatste tijd is geslonken en de hevige concurrentie van andere politieke partijen stemmen bij ons heeft weggehaald. In de korte tijd die ons gegeven is zullen wij de positie van de VVD weer zullen moeten herstellen. Een aantal VVD politici gaat ons helaas verlaten. Ik ben dankbaar voor hun inzet en de bijdrage aan de liberale zaak gedurende vele jaren. De kamerleden de Beer, Braams en Joekes, Keja, Ploeg en Scherpenhuize en de bewindslieden Smit Kroes en Evenhuis wij zullen hun bijdrage missen. (applaus). Anderzijds dienen zich nieuwe kandidaten aan. U zult vanmiddag de kandidatenlijst vaststellen ik ben de nieuwe kandidaat waar u hen ook plaatst erkentelijk voor hun bereidheid zich volledig voor de VVD te gaan inzetten. Herstel van de VVD dat is van nog groter belang dan de VVD zelf. Het herstel van ons land sinds 1982 is vooral het gevolg van liberaal georiënteerd beleid. Het CDA heft in 1982 en 86 een regeerakkoord met de VVD gesloten dat in sterke mate op VVD gedachten over het financieel economisch beleid was gebaseerd. Het nieuwe VVD programma trekt die beleidslijnen door en versterkt ze. Het nieuwe CDA programma zwakt ze helaas af. Op de belangrijke punt neemt het CDA programma tussenposities in tussen het groeibeleid en het uitgeefbeleid van de Partij van de Arbeid. Het CDA mag dan wel tweemaal zo groot zijn als de VVD maar het VVD beleid is tweemaal zo sterk. (applaus). De praktijk van het CDA beleid hangt bovendien sterk af van de coalitiepartner. Een CDA dat met de Partij van de Arbeid samenwerkt verhoogd de overheidsuitgaven en spoedig daarop ook de collectieve lasten. Wie wil dat het groeibeleid van 82/89 wordt hervat wie wil dat burgers en

bedrijven de komende jaren hun positie verder versterken wie wil dat de criminaliteit hard wordt aangepakt wie wil dat het sterk uitbreidend milieubeleid deugdelijk wordt gefinancierd en dat de internationale positie van ons Land verder wordt verstevigd die moet voor een sterke VVD zorgen. (applaus). Wij als VVD zijn heel duidelijk wij staan voor het goede beleid dat wij sinds 82 met onze coalitiepartner hebben verwezenlijkt. Wij staan ook voor onze nieuwe plannen uit het programma Toxopeus. Onze eerste voorkeur is een regering die een economisch groeibeleid voert is een regering die uitvoering en verantwoordde financiering van het nationaal milieubeleidsplan mogelijk maakt en en regering die de strijd tegen de criminaliteit versterkt samen met de partij die programmatisch het minst ver van ons afstaat het CDA. Wij zullen dus op 7 september opnieuw regeringsverantwoordelijkheid gaan zoeken op basis van ons ijzersterke programma Toxopeus wie op de VVD stemt stemt op zekerheid. (applaus). Wie op de PvdA stemt weet ook precies wat er met zijn stem gebeurt. Een stem op de PvdA is een stem voor hogere uitgaven zwaardere lasten voor de middeninkomens en de eigenhuisbezitters stijgende brutoloonkosten en een dalende concurrentiekracht van ons land. De kiezer weet nog niet of een kabinet Kok met vaste hand zal worden geleid maar hij weet wel dat het niet richting jaren 90 maar richting jaren 70 zal gaan. (applaus). Wie op het CDA stemt weet van te voren niet precies wat er met die stem gebeurt. Gaat het CDA met de PvdA in zee dan zal een stem op Lubbers een stem op Kok blijken te zijn of gaat het CDA met de VVD door wie dat wil kan beter direct op de VVD stemmen. (applaus). Het hangt immers van de grote van de VVD af of er een derde kabinet Lubbers van VVD en CDA kan komen. De VVD zet zich in voor een sterke positie van burgers en bedrijven in ons land. Wij willen een stimulerende staat die mensen eigen verantwoordelijkheid geeft. Wat is de beste regering vroeg de Duitser duitse schrijver Goethe zich af. Die welke leert ons zelf te regeren was zijn antwoord. De geschiedenis heeft mij geleerd zei de vader van de Amerikaanse democratie Thomas Jefferson dat slecht regeren doorgaans het gevolg is van teveel regeren. Thomas Jefferson was de schrijver van de vrijheidsrechten die ten grondslag lagen aan de Amerikaanse onafhankelijkheid van 1776. Een veelzijdig man architect, natuurkenner politiek filosoof later president van de Verenigde Staten. Toen John Kennedy aan het begin van de jaren 60 alle Amerikaanse nobelprijswinnaars in het wittehuis te dineren had zei hij bij de toast dat hij trots was de grootste verzameling talent in de eetzaal van het wittehuis bijeen gebracht te hebben sinds de dagen dat Thomas Jefferson daar alleen at. (gelach). Jefferson schreef een wijze en zuinige

ooit elkaar schade te berokkenen die hen verder vrijlaat om hun eigen wensen na te streven en hun levensomstandigheden te verbeteren en die hun niet het brood uit de mond stoot dat ze zelf hebben verdiend dat is in kort bestek een goed politiek bestel. Dames en heren dat geldt nog steeds. Het is onze taak als liberale partij dat liberalisme verder te ontwikkelen onze grondslag is de gedachten dat de meest rechtvaardigen staat alleen door vrije mensen kan worden gevestigd. Of zoals de filosoof Rolls het zei een rechtvaardig bestel is dat wat vrije mensen met elkaar zouden afspreken als zei de regels van hun samenleving zouden vaststellen zonder te weten welke positie zij zelf in die samenleving zullen gaan innemen. Die rechtvaardigheids opvatting van het socialecontract hoort ons als liberalen te leiden. De staatsinrichting die wij wensen stimuleert vrije mensen om zich te ontplooien

hun kansen te benutten zelfstandig te zijn. Vrijheid is niet alleen de afwezigheid van belemmeringen maar ook de aanwezigheid van kansen voor iedereen. Daarom is het liberalisme ook altijd op sociale vooruitgang gericht kansen voor kansarmen vergroten de beroeps gericht onderwijs individuele arbeidsbemiddeling gezondheidszorg vrijheid eisen betekend juist niet je schouders voor andere ophalen maar de schouders onder je taken zetten het beste uit je zelf halen om daar mee andere en de maatschappij vooruit te helpen. De VVD wil dus geen ik maatschappij maar een liberale. Wij samenleving van mensen die elkaar tot prestaties motiveren. Buitenstaanders begrijpen die liberale inspiratie soms niet goed zij zien geen openbaring geen grote ideologische stuurlieden liberalen relativeren altijd zijn anti dogmatisch en putten als partij niet uit heilige bronnen. De bronnen waar liberale hun inspiratie uit putten verschillen heel sterk per persoon. De een is christen de ander humanist de derde joods de vierde universalist vrijdenker of gewoon een praktisch mens die wat voor de gemeenschap wil doen. De VVD is dus niet anti conversioneel maar nonconversioneel in de zin van pluriform. De VVD brengt mensen van sterk verschillende achtergronden en overtuigingen bijeen. VVDers hebben wel allemaal hun verdraagzaamheid en politiekevrijzinnigheid gemeen. Wij hebben als liberalen een vooruitstrevende mensvisie omdat wij belemmeringen willen opruimen die de creativiteit van de mens beperken vooral het wegbreken van wat kansarmen hindert en remt is onze opdracht. De stimulerende staat dus niet het gelijk schakelen van mensen dat leidt tot de deprimerende staat. Abraham Lincoln de president van de Verenigde Staten tijdens de burgeroorlog en strijder tegen de slavernij zei eens je kunt de zwakken niet versterken door de sterken te verzwakken. Je kunt werknemers niet helpen door werkgevers omlaag te trekken je kunt geen solidariteit vergroten door afgunst aan te wakkeren je kunt karakter en moed niet stimuleren door initiatief en onafhankelijkheid weg te nemen. Dat geldt nog steeds de beste staat is de stimulerende staat dat thema is de blauwe draad in de politiek van de VVD (applaus). Partijgenoten wij gaan ons nu voorbereiden op de verkiezingsstrijd. Voor de VVD wordt het een up hill struggle. Boven op de heuvel ligt een groot kampement van het CDA leger Lubbers heeft zich daar met zijn manschappen tussen alle partijen in genesteld. De veldheer overziet het hele strijdtoneel bij helder weer reikt zijn blik zelfs tot aan Koeweit (gelach en applaus) en hij zegt tegen zich zelf niemand die mij hier weg krijgt maar en dat moeten we fluisterend zeggen bij het CDA zijn ze zo zeker van hun positie dat ze kans lopen in te dutten. 's nachts kruipen aan de linkerkant van de heuvel de troepen van Kok omhoog (gelach) op hun buik proberen zij de tent van koning lubbers te bereiken maar Janne Zinds spoort ze als een Jeanne D'Arc aan. Maar krijgsman Kok loopt zelf gevaar op de linkerflank hij wordt vanuit de bosjes beschoten door Robin Hood en de dappere strijders van Groenlinks. (gelach) Tussen het kamp van Kok en het leger van Lubbers bespeur ik ook een dolende ridder van Mierlo die niet goed weet of hij bij de strijders onder de rode vlag het groene vaandel of het blauwe banier hoort en daarom geeft hij ieder die langs komt een lichte mep (gelach) aan de andere kant worden vandaag door u dames en heren de liberalen vrijheren en dames in nieuwe slagorde opgesteld. Jonkheer Ed zal de flank tegen Robin Hood verdedigen graaf Winsemius geeft steun vanuit de achterflank ridder Rudolf staat klaar om tegen de rode vlag ten strijde te trekken. Beide baronnen Korthals de oude en de jonge popelen om elke vijand een kopje kleiner te maken. Als adel hoor je je naam eer aan te doen (gelach en applaus) Jonkvrouw Erica staat

vooraan uitbundig naar het liberale krijgsvolk zwaaiend ze spoort ons aan om vors uit te halen. Partijgenoten het wordt een spannende slag de VVD staat klaar eensgezind onder de blauwe banier omhoog. (applaus).

Dames en heren ik schors een moment de vergadering.

Weer beginnen dus ik verzoek de zaal om binnen te komen wie niet binnenkomt die doet niet mee. Kan de deur gesloten worden want ik ga beginnen ik ga verder. Vergadering mag ik uw aandacht. Ik heropen de vergadering aan de orde is plaats 2 de heer Hermans iemand het woord, ja.

Voorzitter mag ik een punt van de orde an u voorleggen Boeve afdeling Korendijk. Ik zou u willen vragen ik kan mij bij elke plek doen maar dat lijkt mij te vermoeiend en te frustrerend voor de vergadering of er bij u het hoofdbestuur of bij de heer Voorhoeve mondelinge of schriftelijke mededelingen zijn binnengekomen waarin de beoogde kandidaten bezwaar hebben gemaakt tegen het verkiezingsprogramma of onderdelen daarvan zoniet mag ik dan de conclusie trekken dat iedereen die op dit moment wordt voorgedragen dat die in iedergeval het totale verkiezingsprogramma gaat onderschrijven en ook daarna handelt.

Ik kan u zeggen ik geef zo dadelijk de heer Voorhoeve daarover het woord er is gisteren een motie aangenomen die de strekking heeft van uw vraag en die is met algemene stemmen aangenomen dus dat is een duidelijk antwoord op de door u gestelde vraag ik geef ook het woord aan de heer Voorhoeve daarvoor die heeft gisteren daar ook over gesproken.

Meneer Voorhoeve.

Dank u meneer de voorzitter. Mij hebben geen andere opmerkingen van kandidaten over het nieuwe verkiezingsprogramma bereikt dan zeer positieve er zijn twee vraagstukken in de afgelopen weken gerezen op het punt dat de heer Boeve noemt. De kwestie van het reiskostenforfait daar heeft de heer Nijpels van verklaart dat hij het van harte het programma standpunt van de VVD wil uitdragen omdat het hier ging om een financieringsmaatregel en niet om een milieumaatregel zoals hij dat heeft gesteld., U weet waarschijnlijk dat minister Korthals Altes een vraagteken had bij artikel 206 van het verkiezingsprogramma in concept dat betrof het politiebestel. Op dat punt is een amendement aangenomen van onze partijcommissie politie dat amendement is een stap in zijn richting ik denk dat op dat punt de meningen nog niet allemaal dezelfde zijn in de partij maar het is niet iets van wezenlijk en principiële belang waardoor in onze partij zou moeten worden overwogen om er bijvoorbeeld een gravaminaprocedure te starten dat kennen wij gelukkig niet. Dank u wel meneer Voorhoeve.

De vraag van de heer Boeve is in voldoende mate beantwoord denk ik. Dan kom ik wederom terug bij plaats 2 de heer Hermans discussie niet u stemt in (applaus) de heer Hermans staat op plaats 2. Plaats 3 de heer Bolkenstein (applaus) geen stemming de heer Bolkenstein staat op plaats 3. Mevrouw Terpstra (applaus) staat op plaats 4 heeft u instemming dan is dat zo besloten. Plaats 5 de heer Nijpels (applaus) discussie niet dan is dat besloten. Plaats 6 de heer Koning (applaus)

niemand niet is dat besloten. De heer Korthals Altes op plaats 7 (applaus) is als zodanig besloten. De heer de Korte op plaats 8 (applaus) niemand stemming het woord dan is dat besloten. Mevrouw Geenjaar Maas plaats 9 (applaus) heeft u instemming dan is dat besloten. Plaats 10de heer de Grave (applaus) iemand het woord niet dan is daartoe besloten. Plaats 1 de heer Fransen (applaus) niemand het woord stemming dan is daartoe besloten. Plaats 12 de heer Wiebinga (applaus) dan is daartoe besloten. Plaats 13 de heer Linschoten (applaus) niemand dan is daartoe besloten. Plaats 14 de heer P.M.Blauw (applaus) niemand het woord stemming niet dan is daartoe besloten. Plaats 15 de heer Wijsglas (applaus) ook dat heeft u in stemming besloten. Mevrouw Jorritsma Lebbing plaats 16 (applaus) daartoe is besloten. Plaats 17 de heer Dijkstal (applaus) dan staat die op plaats 17. De heer Dees op plaats 18 (applaus) iemand vraagt het woord en krijgt het woord.

Meneer de voorzitter mijn naam is Enkelaar van de afdeling Enschede. Meneer de voorzitter we hebben tot nu toe een prachtige lijst mogen acclameren de lijst ziet er heel goed uit en ook na plaats 18 ziet hij er heel goed uit plaats 18 ziet er ook goed uit er is echter iets anders aan de hand en ik vind het tijd om daar nu toch over na te denken als je kijkt naar de lijst dan blijkt dat pas bij plaats 29 de eerste nieuwe kandidaat zou komen dat is iets wat op deze mooie lijst een kleine smet geeft ik zou dan ook willen voorstellen om de heer Remkus op plaats 18 te plaatsen, dank u. Dat kan wil iemand anders daarover het woord. Ja de heer Dees.

Ja dat is niet de zelfde ook geen neef heb ik begrepen maar gewoon een kamercentrale voorzitter uit Groningen. Hij heet ook geen Dik maar Adrie. Gaat uw gang.

Ja voorzitter u introduceert mij verkeerd ik ben afgevaardigde voor de afdeling Zuidhorn dank u wel. Maar ik wou uw functie opnoemen dat mag toch wel, maar ik was hier gisteren in mijn hoedanigheid als lid van de verkiezingsraad en ik wil komend uit het gebied waar de heer Remkus zich ook bevindt en waar hij werkt zeggen dat ik mij zeer wel kan vinden in het advies dat de verkiezingsraad gisteren uitgebracht heeft. (applaus)

Ik wil wil iemand anders nog het woord over dit punt. Ik wil graag naar de heer Enkelaar het volgende zeggen we hebben zeer uitvoerig ook over de nieuwe kandidaten gesproken natuurlijk is daar in de kamercentrales over gesproken in de afdelingen in het hoofdbestuur ook. Er is een moddermanlijst uitgekomen en er zijn natuurlijk de lijsten van de kamercentrales. Er was geen aanleiding om de heer Remkus hoger te plaatsen dan nu is gedaan ook als je kijkt hoe de partij zich heeft uitgesproken via het de moddermanprocedure dat is het eerste punt. Het tweede punt is dat nieuwe kandidaten als zodanig geen dogma moeten zijn om die in te zetten je moet natuurlijk nieuwe kandidaten tegen oude kandidaten mag ik het zo zeggen afwegen en op objectieve criteria. Dat is gedaan en ten aanzien van de heer Dees kan ik u nogmaals u zegt dat trouwens zelf ook dat de heer Dees bekend staat gelet ook op zijn politieke ervaring als een uitstekend kamerlid een zeer moeilijk staatssecretariaat heeft moeten vervullen en als zodanig in zijn plaats 18 zeer gerechtvaardigd. Ik wil vragen stelt de heer Enkelaar prijs om hierover te

stemmen want goed, (applaus) mag ik uit de vergadering concluderen dat u instemt met de aanwijzing van de heer Dees op plaats 18 (applaus) dat is het geval. Plaats 19 de heer Te Veldhuis (applaus) heeft uw instemming dan is daartoe besloten. Plaats 20 Mevrouw Heemskerk (applaus) heeft uw instemming ook dan is ook daartoe besloten. Plaats 21 de heer Nijhuis (applaus) heeft uw instemming dan is daartoe besloten. Plaats 22 de heer Korthals (applaus) heeft uw instemming. 23 de heer van Erp (applaus) ook daartoe is besloten. Plaats 24 Mevrouw Kamp (applaus) is toe besloten. Plaats 85 eh 25 (gelach) 25 en laat hij het niet horen de heer

J.D.Blauw (applaus) is als zodanig aangewezen. 26 mevrouw Rempt (applaus) heeft uw instemming heeft uw instemming niemand wenst daarover het woord Mevr. Rempt is als zodanig aangewezen. 27 de heer van Reij. wie wenst daarover het woord. Ja ik. (applaus).

Er wordt wel geklapt maar ik heb nog niet geconcludeerd. Ik wens erover te stemmen, dat was voor u natuurlijk, dat had ik niet de indruk want dat doet men niet.

Ik wilde vragen of hier toch over gestemd zou kunne worden en eigenlijk dat er een ruil zou kunnen plaatsvinden voor meneer Klein uit Nijmegen. Ik blijf ervan overtuigd dat mensen die zo denken en dat ook nog uiten op die manier mij niet kunnen vertegenwoordigen in de tweedekamer en dat denken ook zeer veel mensen in de regio bij ons over en een aantal dingen zal dusdanig erg zijn dat ik denk dat we daardoor ook een aantal een flink aantal stemmen zullen verliezen die critiek moeten we binnenskamers houden maar ik vind wel, mag ik de aandacht voor mevrouw, ja, die critiek komt misschien wat laat maar dat is altijd omdat de pers aanwezig is critiek moet geuit worden binnenskamers maar ik vind dat een heleboel mensen zich langzamerhand moeten realiseren dat zo iemand ons niet in de kamer kan vertegenwoordigen niet alleen omdat het dat heeft geuit op papier op deze manier maar omdat hij zo denkt en leeft blijkbaar. Dank u wel mevrouw (applaus) wie wenst daarover het woord verder de heer Huiberts heeft het woord, gaat u gang.

Ik denk dat wij moeten volgen het goede advies van onze lijsttrekker die gezegd heeft dat we onder deze affaire een streep moeten zetten. (applaus) Het is een voortreffelijk kamerlid en ik heb hem leren kennen vanuit de financiële wereld en hij doet dat goed. Verder zijn wij wat betreft de plaats van de heer Klein uit Gelderland zeer tevreden met de plaats waar hij staat dus en ik zou iedereen willen aanbevelen hem daar te laten staan (applaus) maar ook de heer van Reij op zijn plaats te houden. (applaus) Dank u wel mag ik vragen iemand nog het woord daarover wenst mevrouw Ten Does Gaten stemming, ik denk dat als ik zo hoor het applaus dat het eigenlijk wel nuttig is om te stemmen ik vind het zo'n principiële zaak, goed dan gaan we stemmen dat vind dus nu plaats de heer Breukers heeft nog het woord gevraagd even kunt u nog even luisteren graag luisteren er wordt gediscussieerd en dat moet kunnen de heer Breukers heeft het woord.

Meneer de voorzitter dames en heren ik zal het niet lang maken. Als kamercentrale-

voorzitter Limburg ik heb het gisteren ook gezegd ben ik veel geplaagd met de materie die nu weer op tafel ligt. Ik heb toen ook gevraagd hetzelfde als wat de heer Joris Voorhoeve heeft gedaan stop die kleine discussie over een incident. Ik heb toen ook gezegd we hebben al meerdere mensen ook nu weer geplaatst die echt ook wel andere incidenten veroorzaakt hebben inhoudelijke incidenten ik denk dat het ons past om eindelijk eens een keer juist als liberale de mond te houden over zulke zaken die al zo diep en intensief zijn uitgesproken en gewoon over te gaan tot de inhoudelijke beoordeling van onze kandidaten (applaus). Dank u wel, mevrouw

ik vind het absoluut geen incident ik vind het een verkeerde manier van denken en ik vind dat dat soort mensen die op deze manier denken niet in de kamer horen en mij niet kunnen vertegenwoordigen en ook een deel van onze achterban niet. (applaus) Dank u wel. Het is ja gaat uw gang.

Mijn naam is Ap Troost afdeling Wassenaar. Wij vinden als mevrouw ze heeft duidelijk haar bezwaren verwoord zij geeft duidelijk aan dat zij een ander op die plaats vind dan moeten wij daar niet over zeuren of druk uitoefenen mevrouw heeft gewoon recht op een stemming en daarom vinden wij dat er gestemd moet worden. Ja verder helemaal geen discussiepunt verder. Iedereen mag vragen om een stemming en die krijgt die dan.

Ja meneer de voorzitter daar wilde ik eigenlijk ook op aandringen ik heb hier al een paar keer gehoord en de kamercentralevoorzitter Limburg memoreerde daar ook weer aan aan hetgeen wat gisteren hier ter sprake is geweest ik ben dan toevallig als lid van de verkiezingsraad in de gelegenheid geweest deze discussie gisteren bij te wonen we moeten ons wel realiseren dat hier vandaag een groot aantal mensen aanwezig zijn die geen kennis hebben kunnen nemen van die discussies van gisteren en ik vind dat iedere aanwezige het volledige recht heeft op een open discussie over die zaken die hij of zij in het geding wenst te brengen en dan moeten wij niet steeds (applaus) terugvallen op hetgeen gisteren al hier ter sprake geweest is want dat weten die mensen niet. Nee maar ik vind dat een merkwaardige discussie want dat is vanzelfsprekend wat u zegt dus dat hoeft als zodanig niet gememoreerd te worden iedereen krijgt het woord indien hij of zij dat wenst en het is op zichzelf niet gek dat er weergegeven wordt wat er gisteren is besproken. Dat mag natuurlijk best in deze vergadering aan de orde komen. U wenst nog het woord.

Ja, meneer de voorzitter ik denk wanneer hier wordt gesteld dat wij niet over dit soort zaken moet spreken dat dat natuurlijk niet de juiste gang van zaken is. We zijn hier juist in besloten vergadering bijeen om over dit soort zaken te kunnen spreken en ik denk dat als wij hierover zwijgen dat de heer van Reij daar zelf misschien over had moeten zwijgen in de pers. Ik zou wel willen voorstellen om een andere kandidaat voor deze plaats aan te wijzen namelijk de heer Remkus. (applaus) wilt u nog het woord. gaat uw gang.

Davids afdeling Leudal. Ja ik zou graag nog iets willen zeggen. Wij hebben in de kamercentrale Limburg als voorzitters van de afdelingen diverse keren met de heer van Reij gesproken. De heer van Reij heeft zowel aan de leden als aan bestuursleden van afdelingen als in de vergadering van de kamercentrale zijn excuses aangeboden voor datgene wat er gebeurd is. Voor ons binnen de afdeling Leudal maar ook binnen de kamercentrale Limburg was dat excuus genoeg. Ik denk dat als we een dergelijke hetse gaan voeren tegen mensen die ons op dit moment vertegenwoordigen dat we toch een richting uitgaan die lijkt het afslachten van kandidaten en ik denk dat onze partij niet de partij is waar kandidaten op dit soort zaken eenmalige fouten die gemaakt worden waar excuses voor aangeboden worden die geaccepteerd worden door de mensen die gekozen zijn ja dat we daarover door moeten gaan. Goed dank u wel u nog het woord en dan zou ik gaarne tot stemming willen overgaan.

Ja Orsel Barendrecht. A ben ik het niet eens met de opstelling van mijn voorgaande spreker dat we hier zijn om mensen af te slachten maar het gaat hier zuiver om het functioneren van zowel binnen als buiten de partij dat moeten we wel een goed in de gaten houden. Punt 2 is dat er gevraagd is door die mevrouw om meneer Klein kandidaat te stellen en dan werd daar net de opmerking gemaakt door de heer Remkus ik dacht dat we dan eerst maar over het eerste moesten stemmen en als dat, nee ik zal u zo uitleggen hoe we dat gaan doen, oke.

Ik wou nu tot stemming overgaan er is nu genoeg over gezegd. Het advies van de verkiezingsraad is duidelijk en dat ondersteund het hoofdbestuur uiteraard met kracht. Er is een aan de orde is dan de stemming over nummer 27 de heer van Reij dat is verder een vrije stemming. U weet dat er alleen afgeweken kan worden met 2/3 meerderheid van het verkiezingsraad advies. Er is nu stemming u krijgt het is stemming nummer 1 en u moet een naam invullen en u moet de plaats invullen plaatsnummer 27 ik schors een moment de vergadering.

De vergadering is heropend. Het woord is aan de algemeen secretaris voor de uitslag van de stemming.

Dames en heren in totaal zijn uitgebracht 1081 stemmen waarvan 3 ongeldig en daarmee is het aantal stemmen waar het allemaal om gaat 1078 in totaal. Die 1078 stemmen zijn als volgt verdeeld over diverse kandidaten de heer van Rey 580 de heer van Hoof 25 de heer Remkus 273 de heer Klein 50 de heer Lausterman 96 mevrouw Verbucht 25 de heer Labon 23 de heer de Bakker 4 en de heer de Boer 2. Dank u wel secretaris daarmee kan ik concluderen dat door uw algemene vergadering de heer van Rey op plaats 27 is geplaatst nee blijft. (applaus).

Dan is aan de orde nummer 28 de heer Lausterman. wie van u daarover het woord. (applaus). Mevrouw de Leve. Ja wilt u even dan naar de microfoon anders versta ik u niet en de zaal ook niet. Het laatste is belangrijker.

Voorzitter misschien ben ik verkeerd geïnformeerd maar ik dacht om gekozen te zijn er een 2/3 meerderheid moest zijn of is dat alleen als er een wijziging is. Nee het is juist andersom. Dank u wel. Begrijpt u. Dit is een aanleiding voor de secreta-

ris om toch zijn college te kunnen geven en daar krijgt hij nu de gelegenheid voor.

Dames en heren de algemene vergadering heeft op 1 februari 1986 een stemprocedure vastgesteld en heeft gezegd zo zou het voortaan zijn. In de beschrijvingsbrief die is opgenomen in het meinumner van Vrijheid en Democratie vind u ook de stemprocedure vastgelegd en ik vraag uw bijzondere aandacht om het eerste punt als om stemming wordt gevraagd is de eerste stemming een vrije stemming tussen in principe alle kandidaten als de door de verkiezingsraad gestelde kandidaten $1/3 + 1$ van de geldig uitgebrachte stemmen verkrijgt blijft die kandidaat op de betreffende plaats staan en dat is hier het geval. U had dat begrepen dan kom, ik nu toch tot 28 de heer Lausterman (applaus) als zodanig besloten. Dan aan de orde 29 de heer Remkus (applaus) iemand het woord niet besloten. Nummer 30 de heer Laboom (applaus) niet besloten. Nummer 31 Van Hoof besloten. 32 Mevrouw Verbucht (applaus) niemand besloten. 33 Luchtenveld (applaus) heeft uw instemming besloten. 34 Klein (applaus) heeft uw instemming. 35 Muntinga (applaus) is als zodanig daar geplaatst. 36 Mevrouw de Graaf van Meteren (applaus) geplaatst. 37 Neep (applaus) geplaatst. 38 van Beek (applaus) besloten. 39 Brilstra Oosterhuis heeft uw instemming besloten. 40. de heer Brummel (applaus) besloten. 41 de Bakker (applaus) besloten. 42 Cupido mevrouw Cupido Pootjes (applaus) 43. de heer Kokshoorn (applaus) heeft uw instemming. 44 de heer van Dulm (applaus) ja. 45 Dietewig (applaus) heeft uw instemming. 46 Bokkelkamp (applaus) blijft op 46. 47 de Boer (applaus) ook dat heeft uw instemming. 48 Bakker (applaus) ja. 49 den Dunne (applaus) blijft op 49. 50 Mevrouw Lestrade Middelweerd (applaus) blijft op 50. 51 Koers (applaus). 52 Van der Val (applaus) ook hij blijft op 52. 53 de heer Ketelaars (applaus) benoemd. 54 ten Veen (applaus) 55 Huisman (applaus) benoemd. 56 Meijers (applaus) benoemd. 57 van Gent (applaus) blijft u nog even klappen. 58 Grave (applaus) 59 Hendriks (applaus) en 60 Klerks (applaus). Dan is aan de orde de achterkant van het papier punt b verdeling van de kandidaten op basis van de combinaties van Rijkskieskringen dat is in overleg met de kamercentrales gedaan dat heeft uw instemming dat heeft uw instemming dan is daartoe besloten. Dan rest mij niets anders dan met een enkel woord de heer de Jonge wil nog het woord.

Ik las nu de rondvraag in. Die is niet geagendeerd maar dat doe ik.

Wat ontzettend aardig van u meneer de voorzitter dat u de rondvraag ingelast voor mij ik ben daar blij mee want ik mis het punt. Voor een belangrijke althans ik hoop een belangrijke opmerking. Het slaat terug op een vraag die aan het begin van de vergadering is gesteld door de heer Boeve uit de kamercentrale Dordrecht en die vroeg kunnen wij ervan op aan dat alle kandidaten het programma van onze partij zoals dat vorige week is vastgesteld in Amersfoort hebben ondertekend. Toen hebt u verwezen naar en motie die gisteren is aangenomen in de verkiezingsraad maar aangezien niet alle aanwezigen daar uiteraard bij zijn geweest acht ik het verstandig om op dat punt nog even terug te komen. Het is in onze partij niet gebruikelijk om de kandidaten van te voren met een handtekening het verkiezingsprogramma te laten ondertekenen ik denk ook dat we daar inhoudelijke inhoudelijk ook niet gelukkig mee zouden zijn. Evenmin hebben wij aan de andere kant in onze partij zelfs maar woorden zoals gravenen of zoiets voor mensen die kandidaat staan op

een lijst en dan vervolgens niet het verkiezingsprogramma niet het verkiezingsprogramma omarmen. Met andere woorden dames en heren wij kunnen ervan uitgaan en wij mogen ervan uitgaan als partij dat alle kandidaten die door u op de lijst zijn gezet vandaag dat die achter het verkiezingsprogramma staan zoals dat door de VVD is vastgesteld en ik zeg dat met zoveel nadruk omdat je natuurlijk in de loop van die vier jaar wel eens hier of daar iets zult tegenkomen waarmee een kandidaat dan waarin of naar de mening van de kandidaten verkiezingsprogramma niet in voorziet of dat men erop gespannen voet mee staat dan wordt daar op liberale wijze in de fractie een oplossing voor gezocht. Maar ik wens meneer de voorzitter graag mee te geven aan de fractievoorzitter dat hij meeneemt naar zijn fractieleden dat wij als VVD wij als algemene vergadering erop rekenen dat de kandidaten die nu voor deze verkiezingen op de kandidatenlijst gezet dat die het partijprogramma onderschrijven. (applaus).

Wil de heer Voorhoeve nog even het woord daarover. Ik kan heel kort zijn meneer de voorzitter ik sluit mij aan bij de woorden van de heer De Jonge ik zal zijn boodschap ook aan de leden van de fractie en ons bewindsliedenteam en de nieuwe kandidaten waar zij in ons overleg worden betrokken overbrengen ik geloof dat het heel goed is dat wij de komende jaren een duidelijke blijk van politieke eendracht en eensgezindheid hebben zonder daarbij tot onliberale discipline maatregelen over te gaan wij moeten altijd vanuit loyaliteit tegenover de VVD met elkaar in goed overleg tot een eensgezinde politiek zien te komen. (applaus).

Voorzitter, ja, het is dus niet mijn boodschap het is onze boodschap hiermee. Ja duidelijk ik ben trouwens de kamercentrale Dordrecht heer Boeve en de heer de Jonge erkentelijk dat zij dit punt in de vergadering hebben gebracht want dat brengt ons in de gelegenheid om dat nog eens een keer uit te spreken en dat is goed. Dank u wel. Het was een ingelaste rondvraag dus ik heb iemand het woord gegeven dan moet ik een ander ook de gelegenheid geven. Niemand maakt daarvan gebruik. De algemeen secretaris wou nog iets vragen.

Een technische aangelegenheid voorzitter maar het grote werk gaat nu beginnen want de lijsten moeten worden ingediend en daartoe zijn de kamercentrales opgeroepen om mij lijstindieners te verschaffen en ik mis en ik hoop dat ze al onderweg zijn althans schriftelijk en mij maandag bereiken maar anders heb ik het graag toch direct in Gelderland een lijstindieners voor Arnhem en voor Nijmegen Rotterdam is nog niet tot mij doorgedrongen Dordrecht, Overijssel, Groningen en Limburg daar heb ik graag opgave lijstindieners met plaatsvervanger.

Dat is helder ik wil het stembureau bijzonder hartelijk danken dat is punt 1 (applaus) Wij hebben een lijst samengesteld we hebben een verkiezingsprogramma vastgesteld vorige week we hebben de lijsttrekker aangewezen we gaan nu campagne voeren u weet en dat doen we met veel enthousiasme achter de heer Voorhoeve met de heer Voorhoeve gaan we campagne voeren en zorgen dat de VVD versterkt uit de verkiezingen komt daarbij hoort we zijn nu zeer enthousiast met elkaar en daarom zeg ik het nog een keer er is ook een financiële actie loopt er en die loopt voortreffelijk dus al u zou aarzelen ik heb daar ook wel eens last van stapeltje een keer per week moetje dat afdoen als u dat een keer een week

hebt overgeslagen nemen wij u dat niet kwalijk maar doe het wel af en weet dat velen u al zijn voorgegaan de stand is op dit moment 4 ton. en we moeten het dubbele binnenhalen dat halen we ook dat is geen punt maar u zou daaraan een bijdrage kunnen verlenen dat zou ik nog willen zeggen om u daartoe op sporen op te wekken. Opsporen niet dat doet de heer Korthals Altes. (gelach). Goed ik rest mij niets anders dan u hartelijk dank te zeggen voor de plezierige wijze waarop we hebben kunnen vergaderen een bijzondere vergadering ik wek ook u op om uw maximaal in te zetten in uw afdelingen voor de campagne en Joris Voorhoeve daarbij te ondersteunen dan gaat het goed. Ik dank u wel de vergadering is gesloten. (applaus).